

Türkiye’de STK’ların Gözünden Kent Konseylerine Nitel Bir Bakış¹

*

Gözde Kestellioğlu²
ORCID: 0000-0001-5388-0054

Öz

Demokrasi ve bununla ortak bir geçmişe sahip olan katılım kavramına tarihsel süreç içerisinde yönetim kavramı da eklenmiştir. Bu kavramlara dair uygulamaların etki ve verimliliğine dair tartışmalar küresel düzeyde olduğu kadar yerel düzeyde de önemini korumaktadır. Bu bağlamda çeşitli katılım mekanizmalarının altı çizilmektedir. Kentsel katılım açısından en uygun katılım platformlarından birisini de kent konseyleri oluşturmaktadır. Kent konseylerinin en önemli bileşenlerinden biriye hiç şüphesiz Sivil Toplum Kuruluşlarıdır (STK). Yerel Gündem 21 doğrultusunda Türkiye’deki önemli kentsel katılım platformu olarak tasarlanan kent konseylerinin yapısı, işleyişi ve etkinliğine yönelik olarak STK’ların bakış açılarının ne olduğunun anlaşılması bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu doğrultuda nitel araştırma yönteminin tercih edildiği bu çalışmada Kayseri, Antalya ve Isparta illerinde faaliyet gösteren STK’lar arasından her birinden 30 temsilci olmak üzere toplamda 90 STK temsilcisi ile yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler neticesinde ise ana tema ve alt temalar belirlenerek kodlamalar bir nitel analiz programı olan MAXQDA programında yapılmış ve çıkan sonuçlar değerlendirilmiştir. Böylelikle kent konseylerinin vadettiği işlevleri ne derecede sağladıklarına ilişkin mevcut durum STK temsilcilerinin perspektifinden ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Katılım, Kent Konseyi, Sivil Toplum Kuruluşu, Gündem 21, Yerel Gündem 21

¹ Bu makale yazarının, Prof. Dr. Murat Tek danışmanlığında tamamlanan *Türkiye’de Kent Konseyleri ve Sivil Toplum Kuruluşları: Nitel Bir Alan Araştırması* (2020) doktora tezine dayanmaktadır.

² Dr. Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi, E-mail: gkestellioğlu@erciyes.edu.tr

A Qualitative Perspective on City Councils from the Perspective of NGOs in Turkey³

*

Gözde Kestellioglu⁴
ORCID: 0000-0001-5388-0054

Abstract

The concept of governance was added within the historical process to the democracy and the concept of participation which has a common history with it. The discussions on the efficiency and effectiveness of the practices on these concepts are important in both global and local level. Several participation mechanisms are underlined in this sense. Urban councils form one of the most appropriate participation platforms. Nongovernmental Organizations (NGOs) are undoubtedly one of the most important components of the urban councils. The key purpose of this study is to understand NGOs' perspective of the structure, functioning and effectiveness of the urban councils designed as the important urban participation platform in Turkey in line with Local Agenda 21. Face-to-face discussions were made with 30 NGO representatives from each NGO, total 90 NGO representatives operating in Kayseri, Antalya and Isparta cities in this study where qualitative research method is preferred. As a result of the meetings, the main theme and subthemes were determined and coding was made in a qualitative analysis program called MAXQDA and the results were evaluated. Thus, the current situation regarding the functions promised by the urban councils were set forth from the NGO representatives' perspective.

Keywords: Participation, City Council, Non Governmental Organizations, Agenda 21, Local Agenda 21

³ This article is based on the researcher's Ph.D. thesis that is *City Councils and Non-Governmental Organizations in Turkey: A Qualitative Field Research* (2020) which was completed under the supervision of Prof. Dr. Murat Tek.

⁴ Ph.D. Research Assistant, Erciyes University, E-mail: gkestellioglu@erciyes.edu.tr

Giriş

“Egemenliğin maliki kimdir?” sorusu, demokrasiyi diğer rejimlerden farklı kılan başlıca kriter olarak ifade edilmektedir (Lansford, 2007; Achen ve Bartels, 2016; Kaboğlu, 2016; Güçyetmez, 2017). Klasik anlamıyla halkın yönetimi anlamına gelen demokrasi kavramı ancak halkın kendi temsilcilerini seçme özgürlüğüne sahip olduğu, yönetime aktif katılabildiği ve temsilcilerinin karar ve eylemlerini denetleyebildiği takdirde sadece biçimsel bir prosedür olmaktan öteye geçebilir. Sıralanan bu özellikler demokrasinin temsil, katılım ve denetim boyutlarını ortaya koymaktadır (Uygun, 2013; Güçyetmez, 2017; Gözler, 2010; Erdoğan, 2004; Yaman, 2017).

Demokrasinin katılım boyutuna bakıldığında, temsili demokrasiden katılımcı demokrasiye geçişin tarihsel bir birikimin ürünü olduğu görülmektedir. Katılım kavramı vatandaşların siyasi karar mekanizmasına ve yönetim sürecine temsil yolu ile ya da doğrudan dâhil olmaları anlamına gelmektedir (Kösekahya, 2003). Karar alma süreçlerine halkın her zaman doğrudan katılımının taşıdığı zorluklar, doğrudan katılımı öngören geleneksel demokrasi anlayışının yerini temsili demokrasi fikrine bırakmasına neden olmuştur. Temsili demokrasiden katılımcı demokrasiye yönelik gelişen yeni yaklaşımlarsa, ileri kapitalist toplumların içinde bulunduğu demokrasi krizinin atlatılabilmesi için meşruiyet zemininin ancak kamusal alanda yürütülen tartışmalarla otağa çıkabileceği ve bu yüzden de kamusal alanın geliştirilmesini gerektiği düşüncesinden ortaya çıkmıştır (Yükselbaba, 2008). Bu çerçevede halk egemenliği kavramından yola çıkılarak mümkün olan her yöntemle halkın fikrinin öğrenilerek bunların analiz edilmesinin neredeyse anayasal bir zorunluluk haline geldiği ileri sürülmektedir (Uçkan, 2003; Eryılmaz, 2002; Akdeniz, 2007).

Bu düşünceye kamusal alan olarak sivil toplum da katıldığında; aktif bir dernekler ortamının olması özellikle otoriteryen politikaya yönelik mücadele ve siyasi demokrasiye geçişler adına önemli görülmektedir. Öte yandan sivil toplumla zorunlu olarak ilişkili olmadığı da ifade edilmektedir. Çünkü, dernekler hayati bir kamusal alanın tanımlanması ve işleyişi hakkındaki normların yaratılmasıyla pek az ilgili olduğu ifade edilmektedir (Callaghy, 1995; Yükselbaba, 2008). Bugünse sivil toplum kuruluşlarının (STK) her ülkede önemi gittikçe artmaktadır. STK’lar toplumsal meselelerle alakadar olan ve demokratikleşmenin işareti olan aktörlerdir. Sivil toplum kavramı, toplumun devlet dışındaki yeni resmi ve gayri resmi kurumsal düzenlemelerini gerçekleştirebilmek adına gündeme gelmekte ve sivil toplum hareketi ile sivil toplum kuruluşları olmak üzere iki hat kullanmaktadır (Çiftçi, 2010-2012).

Literatürde sivil toplum kuruluşları ile “yönetişim” (*governance*) ve “yerellik” (*subsidiarity*) ifadeleri birlikte kullanılmaktadır. Yönetişim, halk ile alakalı karar verilmesinde, bu kararlar ile alakalı bütün unsurların katılımının sağlanmasına işaret etmekte, böylece merkezi ve yerel yönetimin yanında STK’ların kendileriyle alakalı konularda fikirlerini ifade edebilmelerinin sağlanması öngörülmektedir. Yerellik ise, yerel kamu hizmetlerinin uygulanması veya bir meselenin ya da ihtiyacın giderilmesinde en yakın yönetim birimlerinin uygulamayı ya da ihtiyacın karşılanmasını üstlenmesi, yetkilerin kendisinde birleşmesidir. Bu vaziyet yerinden yönetimi (adem-i merkezîyetçiliği) ihtiyaç haline getirirken, yerel temelde yapılanmış STK’ların da dahil edilmesini kolaylaştırmaktadır (Yüksel, 2020; Uğur, 1997). Bundan böyle kamusal hizmetler kamu sektörü, özel sektör ve STK’lardan oluşan üçlü bir yapı eliyle uygulanmaktadır (Aktel, 2003).

Yeni yönetsel anlayış sonucunda, yerel otoritelerin ve toplulukların yönetimdeki rollerinin artması, kamu hizmetlerinin oluşum ve sunumunda bireylerin-müşterilerin söz sahibi olması öngörülmektedir (Ferlie, Fitzgerald and Pettigrew, 1996). Geline nokta, birçok yetkinin yerel yönetimlere, taşra kuruluşlarına, gönüllü örgütlere ve sivil topluma aktarılarak, yetkilerin paylaşılması amaçlanmaktadır. Yerel yönetimler ve STK’lardan daha çok yararlanmak, merkezi yönetimleri belli bir oranda geriye çekmek, genel eğilimdir. Sorumluluk ve yetkiler üst idari kademededen aşağılara doğru kaydırılmaktadır (Aktel, 2003).

Türkiye’de sivil toplum kavramının kent konseylerine uzanan yolculuğunda sivil topluma ilişkin esas gelişmelerin, ortaya çıkan iç ve dış faktörlerin etkisiyle 1980 sonrası dönemde yaşanmıştır (Çaha, Çaylak ve Tutar, 2013). Bu çerçevede Türkiye’de devlet, sivil toplum, yerel yönetim münasebetinin gelişmesiyle alakalı olarak Gündem 21 önemli bir adım olarak görülmektedir. Ulusal Gündem 21 için hem merkezi hükümete bağlı organlar, yerel yönetimler ve bazı STK’ların hazırlık yaptığı hem de Yerel Gündem 21 sürecinde ortaya çıkması istenen “ortaklık” için kent konseylerinin gündeme geldiği bilinmektedir. Bu süreçte AB ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik şartı kapsamındaki bu faaliyetler yasal zemine de kavuşmaktadır. Gözden kaçan nokta ise AB ülkelerinde, İngiltere’de ve ABD’de bu uygulamaların kendi idari yapılarına ve tarihi geçmişlere sahip oldukları ve bu nedenle çok farklı yasal ve yönetsel çerçevelerde kendilerini gösterdikleridir. Türkiye’deki Kent Konseyi kavramından beklentiler ile bu ülkelerdeki var olan uygulamalarının farklılığı, başarısızlık belirtilerine neden olmaktadır. Kent konseyi kavramına yaklaşımın diğer ülkelerden farklı olması, STK’ların kendine bu yerel katılım platformunda yer bulma çabasını da etkilemektedir. Aynı şekilde STK’ların da ülkemizde algısı farklıdır. YG21 uygulamalarının yaygınlık kazandığı, üzerinde eleştiri ve değerlendirmelerin yapıldığı bir dönemde, YG21 örgütlenmelerinin Kent Konseyleri adı altında yasal bir statüye

kavuşmaları, Türkiye'nin uygulamalara özgün bir yanıtı olarak değerlendirilmektedir. 5393 sayılı Belediye Kanunu bir adım daha ileri gitmekte belli büyüklükteki belde ve belediyelerde Kent Konseylerinin oluşturulmasını zorunlu kılarak, özellikle yerel katılım başta olmak üzere kimi temel ilkelerin yerelde kurumsallaşması yönünde önemli bir adım atmış olmaktadır (76. Madde). Ancak, Kent Konseyleri uygulamalarının, daha önce YG21 uygulamalarına yöneltilen ciddi eleştirilerin dışında kalmadığı bugün için de görülmektedir. Belki de burada ileri sürülecek en öncelikli eleştiri; Kent Konseylerinin gerek yapı ve işleyişleri gerekse yerel katılım odaklı temel felsefeleri bakımından, YG21 uygulamalarının dahi gerisine düşme potansiyelini taşımalarıdır (Güneş ve Beyazıt, 2012b; Çetinkaya ve Korlu, 2012).

Buna göre İç İşleri Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmeliğin 08.10.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği, 2009'da ise değişiklikler yapıldığı görülmektedir. 23.05.2019 tarihli 30782 sayılı Resmi Gazete'de yapılan değişiklikle ise "Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür." ibaresi getirilmektedir. Bu değişikliğin çalışmanın uygulaması gerçekleştirildikten sonra yapıldığını vurgulamak gerekir.

2011 yerel seçimleri sonrası, belediyelerin ilk ele aldıkları yapı Kent Konseyleridir. Belediyelerin Kent Konseyleri üzerindeki etkileri, hem bir sorun alanı olarak hem de sorun döngüsü açısından önemli bir noktadadır. Örgüt yapıları incelendiğinde, ağırlıklı olarak Kadın ve Çocuk Meclisleri üzerinden bir katılımcı süreç geliştirilmeye çalışılsa da, Kent konseyleri üzerinde sağlanmaya çalışılan ve yasal düzenleme ile belediye-kent konseyi arasında gelişen "vesayet", yerelde katılımcı mekanizmalar önündeki en önemli engel olarak algılanmaktadır. Bugün dahi literatürdeki çalışmalarda tespit edilen Kent Konseylerinin belediyelerin bir organı olarak algılanması bu yeni tür "vesayet" ilişkisinin yerel halktaki yansımasıdır (Güneş ve Beyazıt, 2012a).

Yani küreselleşmeye kadar dikkat çeken temsili demokrasi iken artık yönetim gibi kavramlarla katılımcı demokrasiye dönüştüğü anlaşılmaktadır. Bu bağlamda küreselleşme esnasında önce uluslar üstü platformlar demokratikleşme için öne çıkmışken artık bu uluslar üstü platformlar demokratikleşme için yerel yönetimleri ve yerel düzeydeki katılım mekanizmalarını bilhassa önemsemektedir. Kent konseyleri de bu katılım mekanizmaları içerisinde öne çıkanlardan biridir. STK'lar da bu süreçte ve kent konseylerinde önemli bir aktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda STK'ların kent konseyi algısı da önem arz etmektedir. Çalışmanın amacı da bu algının n olduğunun ortaya konulmasıdır.

Araştırmanın Modeli, Evreni ve Örneklemi

STK’ların, bir katılım aracı olarak oluşturulan Kent Konseyine yaklaşımlarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmaktadır. Nitel araştırma; çalışmanın gerçekliği yönünden, doğal ortamı anlamaya, tanımaya ve sonuçlara olan etkilerini açıklamaya duyarlı olduğundan araştırmaya çok katmanlı bir zenginlik katacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ve maksimum çeşitlilik örneklemlerinden faydalanılmaktadır. Amaçlı örnekleme, zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Patton, 1987). Bu çalışmanın örneklemini 2019 yılında Kayseri, Isparta ve Antalya şehirlerinde belirlenen otuzar STK’dan toplam doksan STK oluşturmaktadır. Bu üç şehrin tercih edilmesinin nedeni ise amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme ve maksimum örneklemin sağlanması gayesindedir.

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum (vaka) çalışması kapsamına girmektedir. Yin (2003) tarafından durum çalışması, araştırılan olguyu kendi yaşam çerçevesinde inceleyen, olgu ve içinde bulunduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı, birden çok kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma metodu biçiminde de tanımlanmaktadır. Bu metodun önemli bir faydası, araştırmacının çok özel bir konunun ya da durumun üzerinde yoğunlaşmasına olanak vermesi ve çok ince ayrıntıları sebep, sonuç ve değişkenlerin karşılıklı ilişkileri yönünden ele alabilmesini sağlamasıdır (Çepni, 2012). Dört tür durum çalışması deseni bulunmaktadır (Yin, 2003): Bütüncül tek durum deseni, iç içe geçmiş tek durum deseni, bütüncül çoklu durum deseni ve iç içe geçmiş çoklu durum deseni. Buna göre örneklemdaki bu üç şehrin STK’larının yaklaşımı ele alındığından ve her bir STK bir alt grubu temsil ettiği için iç içe geçmiş çoklu durum deseni tercih edilmektedir. Bu desende birden fazla durumun her birinin kendi içinde alt birimlerinin olması söz konusudur. Bunların her biri kendi alt birimleri ile ele alınmakta ve karşılaştırılmaktadır.

Çalışmada yazılı kaynak, internet ve alan araştırmasına azami özen gösterilmektedir. Türkiye ve gerektiği noktalarda diğer ülkelerin ilgili birimlerinin ve raporlarından vb. faydalanmaya ve birincil kaynaklara ulaşılmaya gayret edilmektedir.

Bu çalışmadaki katılımcılar belirlenen şehirlerdeki yerel gazete ve diğer yollarla belirlenen aktif ve farklı bakış açılarına sahip Kent Konseyi’nde yer almış ve/veya çeşitli sebeplerden yer almamış veyahut belli bir dönem yer alıp belli

bir dönem ise yer almamış ve de çalışmaya gönüllü olarak katılmış STK'lar-
dır(başkan, yönetimden bir temsilci ya da yönetimin görüşme için belirlediği bir
temsilci). Buradan tarafların çeşitliliğine önem verildiği anlaşılmaktadır.

Kayseri'deki kent konseyinin bir büyükşehir kent konseyi olarak aktif bir bi-
çimde faaliyete başlayıp aktifliğinin gittikçe azaldığı, 2019 yerel seçimlerine va-
rılan dönemde varlığını koruyamadığı gözlenmektedir. Antalya ise bir büyük
şehir olarak kent konseyi Yerel Gündem 21 Programının ilk örneklerinden biri
şeklinde literatürde yerini aldığı görülmektedir. Ayrıca aktifliğini kaybetmeden
2019 yılında da sürdürmektedir. Isparta ise büyük şehirlik dışında bir örnek ol-
ması ve araştırmayı zenginleştirmesi maksadı ile çalışmada tercih edilmektedir.
Bunun yanında araştırmaya kattığı farklı bir veri ise aktifliği devam ederken
yönetimi için gerçekleştirilen seçimlere itiraz edilmesi ve idari mahkeme tara-
fından yürütmenin durdurulması kararı alınmasıdır. Böylece aktifken farklı bir
nedenle aktifliğini yeni yerel seçimler gerçekleştirilene kadar geçici süreyle kay-
betmiş bir kent konseyi örneği de araştırmada yerini almaktadır.

Bununla beraber söz konusu olan STK temsilcilerinin kent konseyleri öze-
linde demokrasi, yerel demokrasi, yönetişim, katılım, kentsel katılım gibi güncel
kavram ve olgulara yaklaşım biçimlerinin derinlemesine görüşme yoluyla an-
cak açığa çıkarılabileceği düşünülmektedir.

Araştırmaya dahil etme kriterleri:

- Antalya, Isparta ve Kayseri şehirlerinde olan STK'lardan olmak
- Aktif bir STK olmak
- STK'nın başkanı, yönetimi ya da yönetimi tarafından görüşme için be-
lirlenen bir temsilci olmak
- Çalışmaya katılmayı kabul etmek

Çalışmanın dışlanma kriterleri:

- Aktif bir STK olmamak
- Çalışmayı kabul etmemek

Araştırma Soruları

Belli bir kuramsal yapıya göre sebep-sonuç ilişkilerini ele alan ya da tündenge-
lim ilkesine göre belli bir kuramın uygulanmasını veya denenmesini konu alan
nitel araştırmada genellikle, doğruluğu veya yanlışlığını test etmek için önceden
belirlenmiş bir kuram ya da denence (hipotez) olmaz. Nitel araştırmada tüme-
varım ilkesi hâkimdir. Araştırmacı edindiği tanımlayıcı ve ayrıntılı verilerden
hareketle ele aldığı soruna dair temel temaları ortaya çıkarma, edindiği verileri
anlamalı bir hale getirme, yani bu verilerden hareketle bir kuram oluşturma (gro-
unded theory) çabası içindedir (Glaser ve Strauss, 1967).

Bu çalışmanın temel sorusu şudur: “Kent konseylerinin yaşadığı yapısal, hukuksal ve işlevsel sorunların aşılmasında sivil toplum kuruluşlarının etkisi ve katkısı nedir?”

Bu çalışmanın temel sorusu çerçevesinde yanıt aradığı tema soruları şunlardır:

1. Sivil toplum kuruluşları, informal yapı ve ilişkileri mi “Kent Konseyleri” gibi formal yapıları mı katılım sürecinde tercih etmekte ve kullanmaktalar?
2. Sivil toplum kuruluşları, kent konseylerini belediyenin birimi olarak mı görüyorlar? Kent Konseyleriyle ilişkilerinde belediyeleri aracı kurum olarak mı kullanıyorlar?
3. Sivil toplum kuruluşları, Türkiye’deki sivil toplum kuruluşlarını demokratik buluyorlar mı?
4. Sivil toplum kuruluşları, Türkiye’deki kent konseylerini demokratik buluyorlar mı?
5. Kent konseyleri, sivil toplum kuruluşlarının katılımı açısından uygun ve elverişli bir ortam sağlıyorlar mı?
6. Sivil toplum kuruluşları kent konseylerinde kolaylıkla karar alma mekanizmalarına dahil olabiliyorlar mı?
7. STK’lar kent konseylerinde gündem yaratabiliyorlar mı?
8. Kent konseyi kararlarına sivil toplum kuruluşları etki-katkı yapabiliyorlar mı?
9. Sivil toplum kuruluşları, kent konseylerinin aldığı kararların uygulanmasına ve uygulamanın denetimine katılabiliyorlar mı?
10. Sivil toplum kuruluşlarının Türkiye’de işbirliği ve dayanışma kültürleri güçlü müdür?
11. Sivil toplum kuruluşları, kentin yönetimine katılım söz konusu olduğunda ilgi göstermektedir mi?
12. Sivil toplum kuruluşları arasında katılım düzeyleri farklılaşmaktadır mı?

Verilerin Analiz Yöntemi

Araştırmada nitel kapsamda betimsel analiz yöntemi kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Not alınan ve/veya katılımcının izni ile kayıt altına alınan veriler manuel olarak deşifre edilmekte, düzenlenmekte ve önemli ifadeler belirlenmektedir. Veri analizi için tematik bir çerçeve yapılandırılmaktadır. Bu çerçeve göz önünde tutularak hangi verinin hangi tema altında olacağı tasarlanmaktadır. Tematik kodlamalar yapılırken MAXQDA nitel veri analizi programından faydalanılmaktadır. Elde edilen bulgular doğrudan alıntılar ve gözlemlerle desteklenerek yorumlanmaktadır.

Önce araştırma verilerinin önemli bir kısmını oluşturan görüşme ses kayıtları ve alınan notlar yazıya aktarılarak analize hazır hale getirilmektedir. Katılımcıların dikkat çeken ve/veya not alınan tepkileri "((gülme))" ; açıklayıcı bilgiler "(())" işaretleri içerisine yazılarak metin içerisinde gösterilmektedir (Kümbetoğlu, 2008).

Literatür kapsamına göre kodlar, kategoriler, temalar ve diğer tüm basamaklar kontrol edildikten sonra, nitel veri analizi neticesinde elde edilen sonuçların, analiz edilen veri seti temsil düzeyinin belirlenmesine ihtiyaç vardır (Poggenpoel ve Myburgh, 2003). Bu basamakta araştırmacının, bireysel etkisinin yansımından ya da yansıma ihtimalinden kurtulmuş bir kodlama yapması mümkün değildir. Bu nedenle farklı kodlayıcılar tarafından aynı veri setinin kodlanması önemlidir. Çünkü farklı kodlayıcılarca yapılan kodlamanın benzerlik oranı önemlidir (Fidan ve Öztürk, 2015). Bahsi geçen benzerlik oranı öte yandan nitel çalışmanın güvenilirliğini gösterir. Miles ve Huberman (1994) modelinde içsel tutarlılık şeklinde ifade edilen ve kodlayıcıların görüş birliğini kavramsal hale getiren bu benzerlik oranı için $\Delta = C \div (C + \delta) \times 100$ formülü kullanılır. Formülde, Δ : Güvenirlik katsayısını ("Güvenirlik Formülü" olarak da bazı çevirilerde ifade edilmektedir), C: Üzerinde görüş birliği sağlanan konu/terim sayısını ("Görüş Birliği" olarak da bazı çevirilerde ifade edilmektedir), δ : Üzerinde görüş birliği bulunmayan konu/terim sayısını ("Görüş Ayrılığı" olarak da bazı çevirilerde ifade edilmektedir) göstermektedir. Dolayısıyla "bazı çevirilerde" şeklinde verilen ifadeye göre bu formülü şöyle yazmak da mümkündür: Güvenirlik Formülü: $\text{Görüş Birliği} \div (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}) \times 100$. İçsel tutarlılığı gösteren kodlama denetimi doğrultusunda kodlayıcıların arası görüş birliğinin minimum % 80 olması beklenmektedir (Miles ve Huberman 1994; Patton, 2002). Bu sebeple çalışmada kodlar arası benzerlik oranını saptayabilmek için alandaki iki uzmandan görüşü alınmaktadır. Birinci uzman ile kodlar arası görüş birliği oranı " $366 \div (366+39) \times 100$ " formülünden %90, ikinci uzman ile kodlar arası görüş birliği oranı " $366 \div (366+60) \times 100$ " formülünden % 85 olarak bulunmaktadır. Baltacı (2017)'nin Patton (2002)'dan aktardığına göre, nitel çalışmalarda edinilen bulguların alanında uzman olan kişilere iletilip ve onlardan dönüt alınmasının çalışmanın güvenilirliğini artıracığı ifade edilmektedir (Akt. Baltacı 2017).

Çalışma doktora tezinden üretildiğinden ek olarak tezde verilen kodlama kitapçığı verilemeyeceğinden tema ve alt temaların kod numaralandırması bu çalışmada tema ve alt temaların başına eklenmemektedir. Kodlamadaki en üst başlıkları oluşturan ve aşağıda detaylandırılan ana temalar ise şu şekildedir: Kanun/Yönetmelik/Mevzuat, Katılım (Yerel-Kentsel/Genel), Demokrasi (Yerel-Kentsel/Genel), Kente Katkı, Farkındalık, Sivil Toplum Kültürü. Alt temalar ve

daha alt sınıflandırmalar kodlama kitapçığındaki kod numaraları yazılmaksızın ilgili temalar kapsamında sunulmaktadır.

Nitel çalışmaların geçerlik ve güvenilirliğini arttırmak adına kullanılan başka bir yöntem de alıntılar yapmaktır. Bu yüzden çalışmanın kelime sınırları göz önünde bulundurularak STK’lardan edinilen alıntılar veya ortak cevaplar yansıtılmaktadır (Yıldırım, 2010). Katılımcıların kimliklerinin gizlenmesi amacıyla, alıntılar yapılırken “K”ve”numara” kodlanmış ve görüşme sırasına göre K1, K2...K90 biçiminde ifade edilmektedir.

Ayrıca şehirler bazında alt grupları değerlendirmek gerekirse farklı konular üzerine eğilen STK’lar kadar, farklı duruşlara sahip STK’larında da çalışma kapsamına alınmasına özen gösterilmektedir. Duruş zenginliği yanında dayandıkları hukuki temeller yönünden de STK’lar içerisinde sendika, dernek ve odaların bulunması da önem teşkil etmektedir. Böylece sivil toplumu farklı biçimlerde temsil eden tüm unsurlara ulaşılması hedeflenmektedir.

Frekans tablolarında, kodların katılımcı sayılarına göre sonuçları yer almaktadır. Kod-alt kod frekans grafikleriyle, bir kodun alt kodları ile birlikte *katılımcı sayılarına göre* sonuçları verilmektedir. Kod-alt kod bölümler şekilleri ile bir kodun alt kodları ile birlikte *kodlu bölüm sayılarına göre* sonuçları verilmektedir.

Bulgular

Kayseri, Isparta ve Antalya’da gerçekleştirilen görüşmelerdeki katılımcıların demografik verilerini şu şekilde ifade etmek mümkündür: Antalya’da görüşülen STK temsilcilerininin 8’i kadın, 22’si erkek; Isparta’da 5 kadın, 25 erkek; Kayseri’de 8’i kadın 22’si erkektir. Toplamda 21 kadın 69 erkek vardır. Anlaşılmaktadır ki STK temsilcileri (görüşme için STK tarafından belirlenen) yüksek oranla erkektir. Görüşme gerçekleştirilen STK’lar dernek ve odalar üzerinde yoğunluktadır. Bunun dışında vakıf, sendika, birlik vd. şeklinde dağılım göstermektedir.

Gönüllü katılımcıların yaş aralığına göre frekansı 45 ve yüzde oranı 50,0 ile en yüksek yaş aralığının “51 ve Üzeri” olduğunu belirtmek mümkündür. Ardından “41-50 Yaş”, “31-40 Yaş” ve en düşük düzeyle ise “20-30 Yaş” gelmektedir. Buna göre orta ve ileri yaş grubun sivil toplum kuruluşları temsiliyetinde daha aktif olduğu ifade edilebilir.

Gönüllü katılımcıların eğitim durumlarına bakıldığında en yüksek %46,7 ile Lisans eğitiminde ve frekansı 42 olup akabinde Lisansüstü %36,7 ve frekansı 33, Lise %11,1 frekansı 10; Ortaokul %1,1 frekansı 1; Önlisans %3,3 frekansı 3; İlkokul en son sırada %1,1 frekansı 1’dir. Buradan anlaşılmaktadır ki STK’larda görev alanların eğitim durumu lisans ve lisansüstü üzerinde yoğunlaşmaktadır.

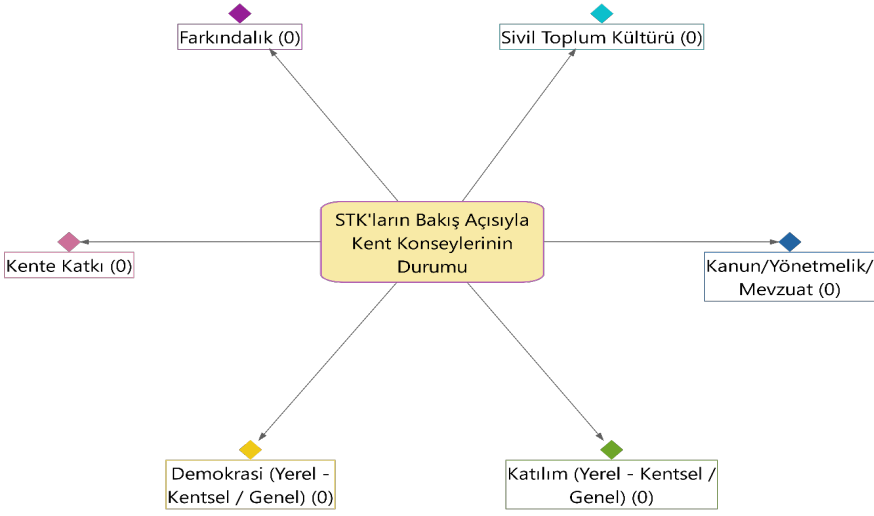
Katılımcıların frekans sıklığına ve yüzdelerine bakıldığında ikamet ettiği yerde “21-35 Yıl” aralığında olan katılımcılar %40,0 ve 36 frekansı ile ilk sonrasında ise “36-50 Yıl” %30,0 ve 27 frekansı ile bulunmaktadır. Sonrasında sırayla “0-20 Yıl” ve “51 ve Üzeri yıl” ikamet etmiş kişiler bulunmaktadır. Buradan anlaşılmaktadır ki STK’larda yer alan temsilciler orta ikamet yılı gruplarında yoğunlaşmaktadır.

Görev süresi yönünden ise görüşme gerçekleştirilenlerin “1-5 Yıl” arasında görevinde bulunanların %48,9’ u ve 44 frekans sıklığında görevlerinde bulunmaktadır. İkinci olarak %24,4 ü 22 frekans sıklığında “6-10 Yıl” aralığında, sonrasında ise %20,0 ve frekans sıklığı 18 olarak “11 Yıl ve Üzeri”nde bulunanlar ve %5,6 ve 5 frekans sıklığında “1 Yıldan az” olanlar yer almaktadır.

Katılımcıların hepsi yönetimde yer alan ya da yönetim tarafından katılımları onaylanan kişiler olması yönüyle çalışmayı güvenilir kılmakla beraber zaten oldukça yüksek oranda (%64,4 ve 58 frekans) başkanlık görevinde bulunmaktadırlar.

STK olmanın doğası gereği gerçekleştirilen görüşmedeki katılımcıların çoğu gönüllü olarak STK’daki görevlerini gerçekleştirmektedir. Bu oran %90,0 ve 81 frekans sıklığındadır. Profesyonel kapsama girenler ise sendika başkanlığından gelirini edinenler veya odalarda görevlendirilerek sekreterlik vb. görevlerini gerçekleştirenlerden meydana gelmektedir.

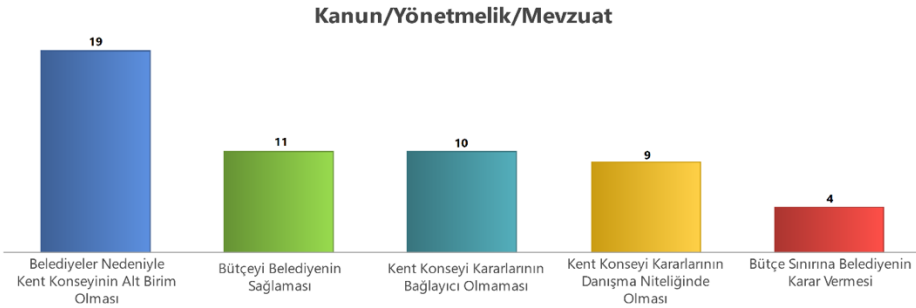
Demografik soruların akabinde STK, Kent Konseyi ve Belediyelerin ilişki süreçleri bu süreç içerisindeki ve teorik kısmında bahsedilen tüm kavramların durumu anlaşılmaya çalışılmaktadır. Görüşme formunda temalarla ilgili sorular tema başlıkları altında belirtilmekte olup, görüşme usulü çalışılması nedeniyle katılımcı başka bir soruyu cevaplarırken geriye dönüşler ya da henüz sorulmamış sorulara dair önceden açıklama yapabilmektedir. Ayrıca yarı yapılandırılmış görüşme formu söz konusu olduğundan görüşmede alt sorulara inilebilmekte veya katılımcının ifadelerine göre yeni sorular ortaya çıkabilmektedir. Bunlar da kodlama esnasında göz önünde bulundurulmaktadır. Nihayetinde aşağıdaki şekilde ifade edilen bir mantıkta ana temalar altında alt tema ve kodlara bölünerek çalışma gerçekleştirilmektedir.

Şekil 1. STK'ların Bakış Açısıyla Kent Konseylerinin Durumuna Dair Ana Temalar (Araştırmacı tarafından MAXQDA Analizinden Elde Edilmiştir)

Kanun/Yönetmelik/Mevzuat

Kanun/Yönetmelik/Mevzuat temasına dair cevaplar elde edilen sorular “Kent konseyi sizin için ne anlama geliyor?”, “Kent konseyleri hakkında düşüncelerinizi öğrenebilir miyim?”, “Yaşadığınız sorunları bize anlatabilir misiniz?”, “Bu sorunların nedenlerini anlatabilir misiniz?”, “Çözüm öneriniz var mı?”, “Kent konseyinin yapısını nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “Kent konseyinin işleyişini nasıl değerlendiriyorsunuz?” şeklinde sıralanabilir.

Çizelge 1. Kanun/Yönetmelik/Mevzuat (Araştırmacı tarafından MAXQDA Analizinden Elde Edilmiştir)

Burada en çok ifade ettikleri sorun “Belediyeler nedeniyle kent konseyinin alt birim olması”dır. Burada anlatılmak istenen yasal durum içerisinde belediyelere verilen yetkiler doğrultusunda Kent Konseyinin tarafların görüşlerinin müzakere ettikleri bir kamusal alan olma görevinin dışına çıkıp tıpkı belediye-

nin diğer birimleri gibi onun kontrolü altında olan bir birime dönüşmesidir. Diğer kodlamalar da bütçe sorununa işaret etmektedir. Katılımcıların ifadesi de grafikteki durumu destekler niteliktedir.

K56 *“Kanunda belediyeler kent konseyini kurullar. Kent konseyinin yönetmeliğinde de her türlü desteği belediyeler tarafından karşılanır. Belediyeden desteklenen bir şey belediyeye ne kadar düşman olabilir. Belediye isterse bunun musluğunu keser. Bu nedenle onu desteklemeyecek bir şeyi kurmaz. Bazı illerde de kent konseyi başkanlığına belediyeden başkan yardımcılarını oturtuyorlar. Kent konseyi amacı neydi insanların yönetime katılması.”*

K25 *“... danışma kurulu gibi bakılıyor onların kararlarına yaptırım aracı gibi ya da dikkate alınması gereken bir paydaş gibi bakılmaz.”*

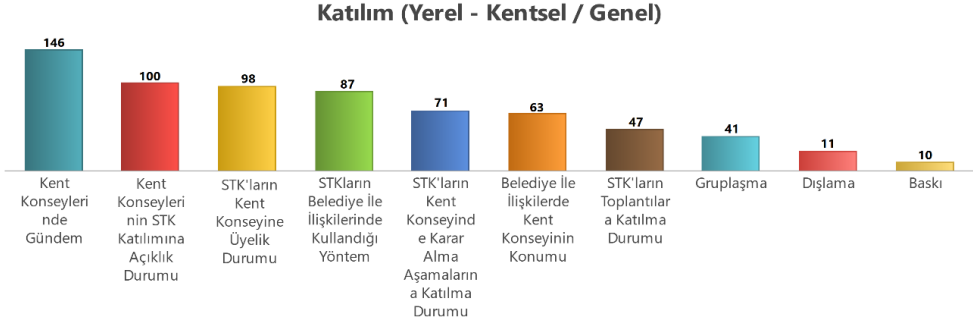
K24 *“Geçirilmeyenler de siyasi açıdan geçirilmiyor.”* ifadesi ile katılımcı bağlayıcılığını engelleyen sebepler olarak mevzuatın durumu sebebiyle Kent Konseyinin siyasileştiğini ifade etmektedirler.

Şehirlerarası karşılaştırma yaptığımızda birinci sırada olan “Belediyeler Nedeniyle Kent Konseyinin Alt Birim Olması” kodu en sıktan en aza sıralama ile Antalya-Kayseri-Isparta şeklinde görülmektedir. Ayrıca Antalya ve Kayseri için bu alt tema içinde en sık geçen kodlama “Belediyeler Nedeniyle Kent Konseyinin Alt Birim Olması” olarak görülmektedir. Isparta’da ise bu alt tema içinde en sık geçen kodlama “Bütçeyi Belediyenin Sağlaması”dır. “Bütçeyi Belediyenin Sağlaması” genel çizelgede ikinci sıradadır. Bunu yine en sıktan en aza göre şehir olarak sıraladığımızda Isparta-Antalya-Kayseri sonucunu elde etmekteyiz. “Bütçeyi Belediyenin Sağlaması” Kayseri için en az kodlanan iki ibareden biri olduğu görülmektedir. Genel çizelgede geçen ve bütçe ile ilgili bir diğer ifade olan “Bütçe Sınırına Belediyenin Karar Vermesi” ise en sıktan en aza Antalya-Kayseri/Isparta(eşit) şeklindedir ki Antalya ile sadece 1 fark söz konusudur. Dolayısıyla baktığımızda Kayseri için bütçe sorunu diğerlerine göre geride kalmakta iken Isparta için ise en öne çıkmıştır. Antalya ise bu konuda Isparta’ya yakın bir sıklık kodlaması gösterse de, Antalya için en sık “Belediyeler Nedeniyle Kent Konseyinin Alt Birim Olması” olarak görülmektedir. Antalya içinde bu konudan sonra ise bütçe ile ilgili kodları bir arada alırsak (4+2) diğer kodlar ile eşit şekilde (6) ikincil bir önem arz etmektedirler.

Katılım (Yerel-Kentsel/Genel)

“Katılım” teması kent konseyinin STK’ların tamamının katılımına kucak açıp açmadığını ifade ettiği kadar STK’ların da kent konseylerinin toplantılarına katılım gerçekleştirip gerçekleştirmediğini de ifade etmektedir. Ayrıca bu iki öge yanında Belediyenin etkisi ve/veya etkilenmesini incelenmektedir. Son olarak

Kent Konseyinin işleyişine varlık gösterebilme de buradaki katılım teması altında ele alınmaktadır. Bu tema incelenirken katılımcılara hem kendi şehirlerindeki hem de genel olarak Kent Konseyi platformunun katılım durumunu nasıl değerlendirdikleri ele alınmaktadır. Bu temaya yönelik cevap alınan sorular “Kent konseyine üye misiniz? Düzenli olarak katılıyor musunuz?”, “Belediye ile nasıl ilişki kuruyorsunuz?”, “Kent konseyleri yapı ve işleyişi açısından STK katılımı için uygun ve elverişli araçlar mıdır?”, “Kent konseyleri STK'ların katılımına yeterince açık mı?”, “STK'lar Kent konseylerinde karar alma sürecine katılabiliyor mu?”, “Gündemi belirlemede STK'ların görüş ve önerileri dikkate alınıyor mu?”, “Çalışmalara STK'lar yeterince katkıda bulunabiliyor mu?”, “Kent konseylerinde alınan kararların uygulamasına katkıda bulunuyor musunuz?” şeklinde sıralanabilir. Bu kapsamda katılımcıların ifadeleri doğrultusunda 10 adet alt kod ele alınmaktadır.

Çizelge 2. Katılım (Yerel-Kentsel/Genel) (Araştırmacı tarafından MAXQDA Analizinden Elde Edilmiştir)

Genel olarak konseyinin demokratik işleme biçiminin katılıma etkisinin vurgusu burada karşımıza çıkarken; bu tablodaki dikkat çekici bir alt kod gündem belirleme şekline demokratik diyen katılımcıların bir kısmı “Kent Konseyinde bulunan STKlar zaten yanlı seçiliyor/kabul ediliyor” ya da “yerel yönetimle aynı düşüncede olmayanlar çeşitli nedenlerle orada var olmaktan vazgeçebiliyor” gibi gerekçeler neticesinde yapıdaki sıkıntıya değinerek bu sıkıntılı yapı içinde kendince bir demokratiklik olduğunu belirtiyorlar; yine bu grupta bir diğer öne sürülen düşünce demokratikliğin tanımı ile ilgilidir “Kent konseyi içinde gündem hakkında fikir verip, bunun için orada bulunulup, üst yöneticiler tarafından dikkate alınmamak” düşünceleri de görünürde bir demokratikliğe dikkat çekmektedirler.

K30 “Hiçbir şey (demokratik karar) alınmıyor. Körler sağırılar birbirini ağırlar.”

Ancak arada sapma yaratan bazı görüşlere de rastlanmaktadır. Sapma gösteren görüşler araştırma esnasında Kent Konseyi aktif olarak bulunmayan şe-

hirlere gelmektedir. Bunun yanında görüşme boyunca bu STK'lar Kent Konseyinin aktif olmadığının dahi farkında olmadıklarını belli eden birer görüşme sergilemişlerdir.

“STK'ların Kent Konseyine Üyelik Durumu” altındaki “Kent Konseyine Üye Değil” şeklinde kodlananlar ise buna neden olarak: Kent Konseyine Önem Verilmemesi, Kent Konseyini İşlevsiz Bulma, STK'nın Üye Olmaya İhtiyaç Duymaması, Valiliğin İhtiyaç Duymaması, Bilgi/Tanıtım Eksikliği, Vakitsizlik gibi nedenleri sıralamışlardır. “Eski Üye” ise ayrılma nedeni olarak: Kent Konseyi Çalışmalarını Beğenmemek, Mahkeme Kararı, Siyasal Gruplaşma gibi nedenleri sıralamışlardır. Kalan kısmı ise soruyu cevaplamada isteksiz görünmüştür ya da sözel ifadeye dökmeden ((başını eğip gülme)), ((gözlerini devirme)), ((sıkılma)) hareketleri sergilemişlerdir.

“Dışlama” için Antalya'da dikkat çeken bir başka nokta bölge ya da şehir derneklerine karşı negatif bir tutum olduğudur. Diğer katılımcılardan da kendilerine potansiyel suçlu gözüyle bakıldığı ve temsil edilmedikleri ifadeleri kullanılmaktadır.

Burada dikkat çekici olan araştırma gerçekleştirilirken kent konseyine üye olduklarını ifade edenlerinin bir kısmının kent konseyinin aktif olmadığından habersiz olması, bir kısmının aktifken üye olduğunu ifade etmesi, aktif olan kent konseyindeki üyeler dâhil üye olmayanların da şehirlerindeki kent konseylerinde memnun olmadıklarını işlevsiz olduklarını ifade etmeleridir. Bir diğer nokta ise Kent konseylerine üye olmak için çağrı bekleyenlerin olması, üye olma ihtiyacı hissetmemeleri, kent konseylerine önem verilmemesi, vakitsizlik, bilgi/tanıtım eksikliği, üye olup işlevsizlik vd. nedenlerden üyelikten ayrılmaları, siyasal gruplaşma gibi çok çeşitli olumsuz görüşlere sahip olmalarıdır.

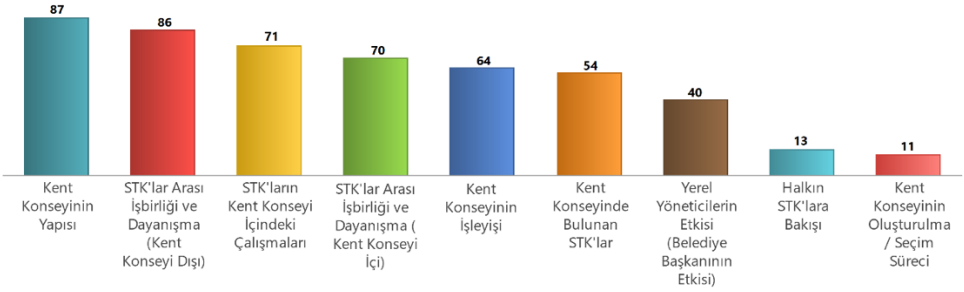
Şehirlerarası karşılaştığımızda genel çizelgeye göre birinci sıklıkta görülen “Kent Konseylerinde Gündem” en siktan aza göre Antalya-Isparta-Kayseri şeklindedir. Ve aynı zamanda her bir şehir bazında yine en sık görülen kodlama yine “Kent Konseylerinde Gündem” olarak tespit edilmektedir. Her şehir için en düşük sıklıktaki kodlamaya baktığımızda ise, genel çizelgede de olduğu gibi en düşük sıklıkta olan “Baskı” Kayseri ve Antalya için en düşük sıklıktadır. Isparta'da yakın olsa da en düşük sıklıktaki kodlama “Dışlama” olarak görülmektedir, “Baskı” dışlamadan 2 fazla haldedir.

Demokrasi (Yerel-Kentsel / Genel)

“Demokrasi” teması doğası gereği bir önceki ana tema olan “Katılım” teması ile aynı doğrultuda ifadelere örnek kodlamalara sahiptir. Demokrasi temasına uy-

gun şekilde alınan cevaplara genel olarak “Kent konseyinin yapısını nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “Kent konseyinde yer alan STK’ları ve çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “Kent konseyinde yer alan STK’ların çalışmalarını demokratik buluyor musunuz?”, “Kent konseylerini demokratik buluyor musunuz?”, “Kent konseyinin işleyişini nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “Kent konseyi demokratik açıdan olumlu bir araç mı?”, “Kent konseyleri yapı ve işleyişi açısından STK katılımı için uygun ve elverişli araçlar mıdır?”, “Kent konseyleri STK’ların katılımına yeterince açık mı?”, “Gündem demokratik olarak belirleniyor mu?”, “STK’ların kent konseyinde birbirleriyle ilişkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “STK’ların işbirliği ve dayanışma kültürleri var mı?” sorularına karşılık olarak verilmiştir. Teorik kısımda da ifade edildiği üzere katılım-demokrasi-yönetişim kavramları içiçe geçmiş kavramlardır. Dolayısıyla deşifre ve alınan notlar doğrultusunda burada 9 alt kod ortaya çıktığı ve bunu destekleyen ifadeler kullanıldığı görülmektedir.

Demokrasi (Yerel - Kentsel / Genel)

Çizelge 3. Demokrasi (Yerel-Kentsel/Genel) (Araştırmacı tarafından MAXQDA Analizinden Elde Edilmiştir)

Gerek STK'lara katılımın açıklığı koşulları gerekse mevzuatın kent konseyinin yapısını demokratik yönden biçimlendirdiği kanaati gözlenmektedir. İki de katılımcılar tarafından kendi başlıkları altında eleştiriyeye tabi olmaktadır. Dolayısıyla Kent Konseyinin yapısı bunlardan kaynaklanan eleştirilerden de etkilenmektedir. Bilgi eksikliği olanlar ve Kent Konseyi yapısı içinde yer almayan ya da alamayanlar da işleyişi bilmediklerini ifade etmektedir.

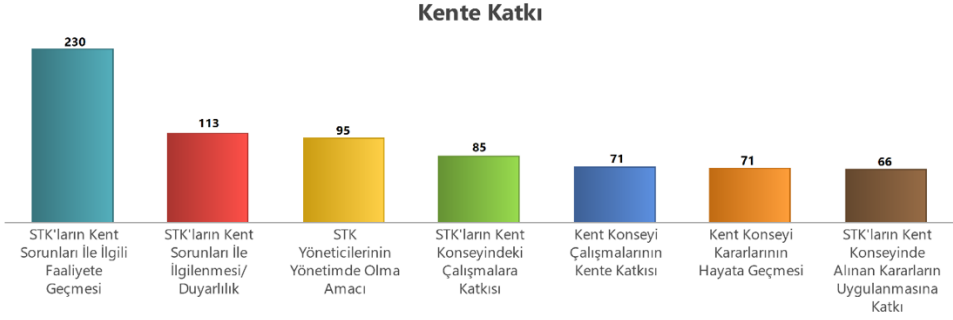
Gerek STK üyelerinin gerek STK'lardan yardım isteyen halkın gerekse Kent Konseyinde yer almak isteyen temsilcilerin buraları bir siyasi basamak olarak görmesi de (K18 “...başkanların basamak gibi kullanması olabilir,”) yapılan görüşmelerde tespit edilen bir diğer siyasi sebep olarak elde edilmektedir. Dolayısıyla siyasi baskı ve gruplaşmanın üstüne bu düşünce yapısı da eklendiğinde kent konseyinde ortak fayda adına müzakere gerçekleştirilen bir kamusal alan ol-

maktan çok siyasi fikirlerin çatıştığı bir ortam haline geldiği görülmektedir. Ayrıca kent konseyi içinde belediye başkanı veya kent konseyi başkanına görüşü yakın olmayanların görüşünün dikkate alınması düşükken, kent konseyi dışındaki STK'lar arasındaki işbirliğine yaklaşım daha makuldür. Kendi çalışma alanlarında yine ayrışmalar olsa da STK'lar bir araya gelebilmektedirler. Bazı STK'ların işbirliğini sadece reklam amacıyla kullanmak istediği görüşüne de rastlanılmaktadır. Bir işbirliği sürecine girildiğinde STK'lar arasında lider görünme çabası, bazı STK'larda ise çalışmanın içinde yer alıp sorumluluktan kaçma olduğu ifade edilmektedir.

Demokrasi için ise genel çizelgedeki en sık gözlemlenen "Kent Konseyinin Yapısı" ibaresi en siktan en aza Antalya-Kayseri-Isparta olarak şeklindedir. Ancak Antalya bazında en sık kodlama 33 ile "STK'lar Arası İşbirliği ve Dayanışma (Kent Konseyi Dışı)"dır. "Kent Konseyinin Yapısı" ise çok yakın olsa da 31 şeklindedir. Antalya için en az kodlanan ibare ise "Kent Konseyinin Oluşturulma/Seçim Süreci"dir. Kayseri ve Isparta için ise "Kent Konseyinin Yapısı" şehir bazında de en sık kodlana ibaredir. Gerçi Kayseri için de "Kent Konseyinin Yapısı"nın hemen ardından 1 fark ile STK'lar Arası İşbirliği ve Dayanışma (Kent Konseyi Dışı)" ikinci en sık kodlanan ibaredir. Kayseri ve Isparta için en az sıklıkta kodlanan ibare ise "Halkın STK'lara Bakışı"dır. Genel çizelgede en az sıklıkta kodlanan "Kent Konseyinin Oluşturulma/Seçim Süreci"nin en siktan en aza kodlama sıralaması ise Isparta-Kayseri-Antalya şeklindedir.

Kente Katkı

"Kente Katkı" temasında hem kent konseyinin kente katkısı, hem de STK'ların Kent Konseyi içinde ve dışında katkıları alt kodlar ve örnek ifadeler içinde yer almaktadır. Bu temaya göre alınan cevaplar genel itibariyle şu sorular içindir "STK'lar Kent konseylerinde karar alma sürecine katılabiliyor mu?", "Çalışmalara STK'lar yeterince katkıda bulunabiliyor mu?", "Kent konseyi çalışmalarını etkili ve verimli buluyor musunuz?", "Kent Konseyinde alınan kararlar hayata geçiyor mu?", "Kent konseylerinde alınan kararların uygulamasına katkıda bulunuyor musunuz?", "STK'lar Kent sorunlarına ilişkin katılımcı bir tutum sergiliyorlar mı?" Bu düzeylerde katkı sağlanması ya da sağlanamamasına dair farklı nedenler ifade edilmektedir. Bunun yanında Kent konseyinde yer almayan STK'lara ve kendileri dışındaki STK'lar hakkında görüş bildirmek istemeyenlere de rastlanmaktadır.

Çizelge 4. Kente Katkı (Araştırmacı tarafından MAXQDA Analizinden Elde Edilmiştir)

STK'ların faaliyete geçme düzeylerinin bir birinden farklı olduğu da yüksek sıklıkta alt tema altında geçen ifadelerdendir. Bunun sebeplerinden bazıları STK'ların alanlarının farklılığı ve buna göre kısıtlı ya da geniş alanda faaliyete geçebilecekleri; üye sayılarının fazla ya da az olması dolayısıyla buna dayanarak etkili olup olamayacakları; yönetimdekilerin STK'yı basamak olarak kullanma ya da gerçekten faydalı olarak STK içinde yer alma güdüleri; örneğin odaların yarı kamusal olmaları sebebiyle hukuki yönden daha etkili olabilmeleri; yine diğer alt temalar içinde de geçen siyasi sebepler sayılabilir. Yukarıdaki negatif(eleştirirken kullandıkları) sayılan amaç dışında katılımcıların daha nesnel biçimde ifade ettiği STK yöneticilerinin yönetimde olma amaçları içinde sayılan diğer durumlar; Zorunluluk, Siyasi Tabuları Yıkma, Görevini Yapmayan STK'ları Denetlemek, Düşünceleri Yayıma, Tüzel Kişiliğe Sahip Olmak (STK vasıtasıyla tek başına gerçekleştiremeyecekleri yerel yönetimler üzerinde etki sağlayabildiğini ifade edenler bulunmaktadır), Yönetim İle İletişim, Eğitim, İlgi-Meslek, Örgütlü Mücadeleye İnanmak, İnsanlara Faydalı Olmak/Sorumluluk, Sosyal Etkinlik, sayılmaktadır. Bunlar içinde yakınma/şikayetlenme konusuna katılımcı girmediğinde öne çıkan ilk üç amaç İnsanlara Faydalı Olmak/Sorumluluk, İlgi-Meslek ve Örgütlü Mücadeleye İnanmak olarak görülmektedir.

Burada STK'lar genel olarak kent sorunlarına ilgili görülmeyle beraber ciddi bir sıklıkta ilgisizliği de ifade eden görüşler belirtilmiştir. İlgisizliğin nedenleri olarak ise "Korku", "Toplumsal Baskı", "Bakış Açısı", "Bıkkınlık", "Kente Sahip Çıkılmama", "STK'ları Ciddiye Almama", "STK'ların Kendini Yetkili Görmemesi/Bilmemesi", "Ekonomik Sorunlar", "Dışlanma", "Siyasi Sorunlar", "Zayıf Örgütlenme", "Kent Sorunlarının Fazlalığı" sayılmaktadır.

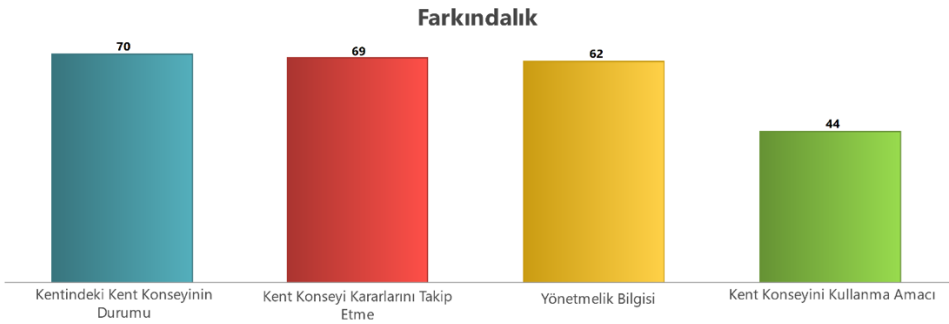
Ayrıca Kent Konseyinin küçük kararlar aldığı STK'ları tatmin eden kararların faaliyete geçirilemediği araştırmacıya iletilmektedir. Yani uygulanan kararlar mevcuttur ama bunlar beklentileri karşılayan kararlar değildir.

Buradaki "STK'ların Kent Sorunları ile İlgili Faaliyete Geçmesi"nin şehirler bazında en siktan en aza kodlama sıklığı Antalya-Kayseri-Isparta şeklindedir ve

her üç şehir bazında da en sık geçen ibare yine budur. Genel çizelgede en az sıklıkta geçen “STK’ların Kent Konseylerinde Alınan Kararların Uygulamasın Katkısı” ibaresi ise en sıktan en aza Isparta-Antalya-Kayseri şeklindedir ve yine her üç şehirde de şehir bazında en az sıklıkta kodlana ibare budur. Sadece Isparta’da aynı az sıklıkta (24) “STK’ların Kent Konseyindeki Çalışmalara Katkısı” ve “Kent Konseyi Kararlarının Hayata Geçmesi”nin de olduğu görülmektedir.

Farkındalık

“Farkındalık” temasında en dikkat çekici nokta Kayseri ve Isparta’da gerçekleştirilen görüşmelerde ciddi düzeyde katılımcıların kent konseyinin durumu hakkında farkındalığa sahip olduğunu düşünmesine rağmen aslında kent konseyinin aktif olmadığını dahi bilmemeleridir. Buna dair tespitlerin gerçekleştirildiği sorular “Kent konseyine üye misiniz? Düzenli olarak katılıyor musunuz?”, “Belediye ile nasıl ilişki kuruyorsunuz?”, “Kent konseyi sizin için ne anlama geliyor?”, “Belediye ile ilişkilerinizde kent konseyleri tüm gereksinimlerinize cevap verebiliyor mu?”, “Kent konseyleri hakkında düşüncelerinizi öğrenebilir miyim?”, “Kent konseyinin yapısını nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “Kent konseyinin işleyişini nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “Kent konseylerinde alınan kararları takip ediyor musunuz?”, “Kent konseylerinde alınan kararların uygulamasını denetliyor musunuz?” şeklinde sıralanabilir. Bunun yanında tüm diğer sorular için katılımcılar düşüncelerini ifade ederken farkındalığa dair tespitte bulunulabilecek veriler de sağlamış olmaktadır.

Çizelge 5. Farkındalık (Araştırmacı tarafından MAXQDA Analizinden Elde Edilmiştir)

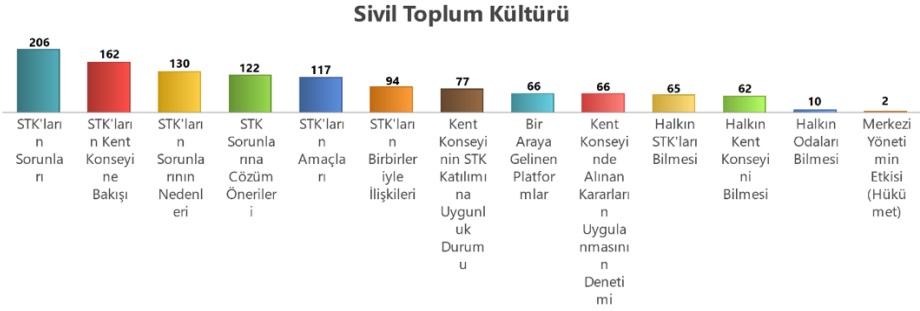
Ağırlıklı olarak Kayseri, kent konseyini bir önceki dönemdeki gibi aktif ancak işlemiyor sanmaktadırlar. Öte yandan yerel seçimler yaklaşırken büyükşehir belediye başkanlığına dair vaatlerden biri de kent konseyini tekrar aktif hale

getirmektir. Düşük düzeyde bu durum Isparta’da da olsa, Isparta’da genel olarak STK’lar Kent Konseyi’nin aktif olmadığını söylemekte ve nedenini bilmekte-dirler. Güncel farkındalıkları dışında STK’ların genel hatlarıyla (Yönetmelik Bilgisi) Yönetmelik hakkında bilgi sahibi oldukları (Yönetmelik Bilgisine Sahip Olanlar ve Yönetmelik Bilgisi Yetersiz Olanlar) görülmektedir; ancak STK’ların bir kısmı bunun farkındalığı ile kısmen yönetmelik bilgisi olduğunu ifade et-mektedir. Bir kısmı ise sadece bildiğini söyleyip bilmedikleri kısımların farkında olmadıkları için bunu “bilme” (bilgi sahibi oldukları anlamında) olarak ifade etmektedirler. Antalya’da bulunan STK’lar bu anlamda daha yüksek düzeyde farkındalığa sahiptirler. Bunun en önemli göstergeleri Kent Konseyi hakkında görüş bildirirken belediye Kent Konseyi ve Büyükşehir Belediyesi kent konseyi hakkında kendiliğinden bilgi verebilmeleridir ve bu bilgilerin teyit edilebilir doğru bilgiler olması araştırmacı tarafından önemsenmektedir. Ayrıca daha so-mut bilgiler vermektedirler. Örneğin “Boğaçayı Projesi” neredeyse her STK ta-rafından kent konseyiyle birlikte anılan bir konu olarak gözlemlenmektedir. Yine de her yıl yayımlanan ve araştırmacının rahatlıkla kent konseyi binasından edinebildiği, kent konseyi raporunu bilmeyenler veya ellerine ulaşmadığını söy-leyenlere rastlanmaktadır. Ayrıca aktif bir siteye sahip üç şehir içinden tek şe-hirdir. Bir diğer önemli nokta Antalya’daki STK’ların gözü kapalı muhalefet veya gözü kapalı destekleyici bir tavırdan ziyade sorgulayıcı bir tavır sergile-meleridir. Buna göre araştırmacının gözlemine göre en “bilinçli” farkındalığa sahip şehirden “en bilinçsiz” farkındalık ifadelerinde bulunanlara göre sıralama Antalya, Isparta ve Kayseri şeklindedir. Tüm bunlar Antalya Kent Konseyi’nin daha takip edilebilir bir noktada olduğunu göstermektedir. Yine de An-talya’daki STK’lardan da “takip etmiyoruz” cevabı alındığı görülmektedir. Bu daha ziyade Kent Konseyinin istenen etkiyi yaratamaması veya Kent Konseyi yapısından memnun olmama neticesinde gelen bir durumdur. Kent Kon-seyi’nde yer almayan STK’larsa beklendiği gibi takip etmedikleri yönünde gö-rüşlerini beyan etmişlerdir.

Burada en sık kodlanan “Kentindeki Kent Konseyinin Durumu” ise en sıktan en aza göre şehir bazında sıralandığında Antalya-Kayseri-Isparta şeklindedir. “Kentindeki Kent Konseyinin Durumu” şehir bazında hem Antalya hem de Is-parta için en sık kodlanan ibare iken şehir bazında Kayseri için en sık kodlanan ibare “Kent Konseyinin Kararlarını Takip Etme” şeklindedir. Genel çizelgede en az kodlanan “Kent Konseyini Kullanma Amacı”ise aynı zamanda her bir kent için en az kodlanan ibaredir.

Sivil Toplum Kültürü

Bu temadaki sorular “Kent konseyleri hakkında düşüncelerinizi öğrenebilir miyim?”, “Yaşadığınız sorunları bize anlatabilir misiniz?”, “Bu sorunların nedenlerini anlatabilir misiniz?”, “Çözüm öneriniz var mı?”, “Kent konseyinde yer alan STK’ları ve çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “Kent konseyleri STK’ların katılımına yeterince açık mı?”, “STK’lar Kent konseylerinde karar alma sürecine katılabiliyor mu?”, “Gündemi belirlemede STK’ların görüş ve önerileri dikkate alınıyor mu?”, “STK’ların birbirleriyle ilişkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “STK’ların kent konseyinde birbirleriyle ilişkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?”, “STK’ların işbirliği ve dayanışma kültürleri var mı?”, “STK’lar Kent sorunlarına yeterince ilgi gösteriyorlar mı?”, “STK’lar Kent sorunlarına ilişkin katılımcı bir tutum sergiliyorlar mı?” şeklinde sıralanabilir. Bu soruların dışında yerel halkın STK ve kent konseylerinden haberdar olup olmadıkları ve kent konseyinde bir araya gelene başka platformlar varsa bunların neler olduğu da görüşmeler esnasında bu temaya ait veri elde edilen konular olmaktadır.

Çizelge 6. Sivil Toplum Kültürü (Araştırmacı tarafından MAXQDA Analizinden Elde Edilmiştir)

“STK’ların Sorunları” alt temasının kapsamında: İlk grubu olan “Kent Konseyi Kaynaklı Sorunlar” içinde “Kent Konseyinin Faaliyette Olmaması”, “İletişim Eksikliği”, “Demokrasi Eksikliği”, “Kent Konseyinin Kendini Tanıtması”, “Kent Konseyinin Amacı Dışında Kullanılması”; ikinci grup olan “STK Dışı Sorunlar” içinde “Ülke Ekonomisi”, “Siyasi Baskı”, “Aynı Mesleğe Sahip Kişilerin Ve Fakültelerin Artması”, “Diğer STK’lar İle Kopukluk”, “Güvenlikçi Önlemler”, “İnsanların STK’ları Kullanmak İstemesi”, “İnsanların Duyarsız/Bilinçsiz Olması”, “Aynı İsimle Birden Fazla Dernek Kurulması”; üçüncü grup olan “STK İçi Sorunlar” içinde “Mağduriyet”, “Mesleki Sorunlar”, “Üyelerin Duyarsız Olması”, “Amacın Yanlış Anlaşılması”, “Bütçe Yetersizliği”, “Yetersiz Üye Sayısı”; dördüncü grup olan “Bürokratik Sorunlar” içinde “Hukuki Mevzuat Yetersizliği”, “Denetleme Olmaması”, “Hükümet İle İlgili Sorunlar”, “STK’nın Ciddiye Alınmaması/Temsiliyet”, “Gerekli İzinlerin Verilmemesi”,

“Tüzük”, “Büro/Ofis Eksikliği”, “Yerel Yöneticiler İle Görüşmemek” şeklinde dört grup altında geçen kodlar tespit edilmektedir.

“STK’ların Kent Konseyine Bakışı” (162) ise ikinci en fazla kodlamada yer alan ibare olarak görülmektedir. Burada Kent Konseylerine Bakış için “Olumsuz” için 90 olarak görülmektedir. Ancak burada toplamın altında açıklama yapmaksızın “Olumsuz” deyiş geçenler 35, açıklama yapan yani neden olumsuz bulduklarını ifade edenlerin dağılımı ise: “Bireysel Menfaatler” 2, “Kent Konseyi İşlerini Önemsememe” 2, “Kent Konseyinin Aktif Olmaması” 12, “Siyasi Oluşum Olarak Görme” 22, “Etkisiz Bir Kurum” 17 şeklindedir. Dolayısıyla sadece “Olumsuz” diyenler en fazla akabinde ise “Siyasi Oluşum Olarak Görme” 22 ve “Etkisiz Bir Kurum” 17 olarak görülmektedir. “Olumlu” ibaresine 63 ve “Fikrim Yok” ise 9 şeklindedir. Görüldüğü üzere Olumsuz bakış açısı çok daha fazladır. Araştırmacının bu noktada beklemediği örnek şehir olarak çalışmalara başlanan ilk YG21 şehirlerinden olan Antalya dahi bu ağırlıkta bir bakış olmasıdır. Ancak Antalya’nın farkı daha önce de belirtildiği üzere buradaki katılımcıların daha bilinçli ve kavramlara daha hakim bir perspektiften bu ibareye dair görüş beyanlarında bulunmasıdır.

Bu sorunların çözüm önerilerine dair “STK Sorunlarına Çözüm Önerileri” alt teması kapsamında, “Maddi Destek”, “Üyelere Hizmet”, “Kurumsallaşma”, “STK’lar İle İşbirliği”, “Sorumluluk”, “Demokrasi”, “Duyarlılık/Bilinç”, “Toplum Yararına Çalışma”, “Proje Üretme”, “Eğitim”, “İletişim”, “Üye Sayısının Arttırılması”, “STK’lara Hak Ehliyeti Verilmesi”, “Federasyon/Konfederasyon Kurulması”, “STK Takip Sistemi”, “Tanıtım”, “Yönetim Sisteminin Değiştirilmesi/Demokrasi”, “Zaman” olarak görüşmelerden tepit edilen kodlar olarak sıralanabilir. Bunlar içinden en sık kodlaması olan üçü “Yönetim Sisteminin Değiştirilmesi/Demokrasi” 32, “Eğitim” 18, “İletişim” 12 şeklindedir.

Ayrıca Kent Konseyinin varlığı dışında STK’ların bir araya geldiği benzer farklı platformlar da (Bir Araya Geline Platformlar) bulunmaktadır ve STK’lar Kent Konseyi dışında da tercih ettikleri bu platformları da kullanmaktadırlar.

Şekil 2. Kent Konseyi Dışında Bir Araya Geline Platformlar (Araştırmacı tarafından MAXQDA Analizinden Elde Edilmiştir)

Son olarak “Sivil Toplum Kültürü” alt temasının en sık kodlanan ibaresi olan “STK’ların Sorunları”nın en sıktan en aza doğru olan kodlama sıralaması şehir bazında Antalya-Kayseri-Isparta şeklindedir. Şehir bazında “STK’ların Sorunları” ibaresi Antalya ve Kayseri için aynı zamanda en sık kodlanan ibare olsa da Isparta için şehir bazında en sık kodlanan ibare “STK’ların Kent Konseyine Bakışı”dır. Genel çizelgede en az sıklıkta kodlanan “Merkezi Hükümetin Etkisi (Hükümet)” ise her bir şehir için en az kodlanan ibaredir, hatta Antalya ve Isparta’ bu 1 iken Kayseri’de sıfırdır.

Kod Bulutu ve Bulguların Çözümlemesi

Katılımcılar tarafından belirtilen ifadeler doğrultusunda araştırmacının MAXQDA Programı ile elde ettiği en sık kodları gösteren Kod Bulutu şu şekildedir:

Şekil 3. Kod Bulutu (Araştırmacı tarafından MAXQDA Analizinden Elde Edilmiştir)

Araştırma çerçevesinde araştırmacının elde ettiği bulgulara göre literatürde en olumlu düzeyde rastlanan Antalya Kent Konseyine dahi Antalya'daki STK'ların bakış açısı genel olarak negatiftir. Hatta bazı STK katılımcıları Kent Konseyine tamamen karşı olduklarını ifade etmişlerdir. Örneğin K1 tarafından Kent Konseyi için “Yani bakarsanız zaten demokrasi de yok, demokratik yapıda yok, yani emperyal bir projenin demokratik ve demokrasiye egemen kılma şansı söz konusu değil zaten. Komple antidemokratik.” ifadesi kullanılmaktadır. Aynı katılımcı görüşme esnasında Kent Konseyi yapısında özellikle bulunmadıklarını ancak demokrasi ve katılım için kendi kriterlerine göre olan her türlü faaliyete dış unsur olarak katkıda bulduklarını da belirtmektedir. Bu anlamda Kent Konseyi kadar STK kavramını da eleştiren katılımcı kendisi gibi birkaç katılımcının da ifade ettiği dikkat çeken bir kavram olarak Demokratik Kitle Örgütleri (DKÖ)ni kullanmışlardır. Çünkü bakış açıları gereği bu katılımcılar STK kavramını değil onun yerine DKÖ kavramının tanımlamasını kendi görüşlerine uygun bulmaktadırlar.

Gerek merkezi yönetimin gerek belediye başkanlarının, gerek Kent Konseyi başkanlarının, gerek STK başkanları'nın ve hatta STK gruplaşmalarının etkisi ile oluşan siyasi baskı ise hem Kent Konseyi içinde hem de dışında STK'lar üzerinde ciddi bir olumsuz etkiye sahiptir. Bazı katılımcılar bu siyasi baskıyı doğrudan ifade etmekten dahi çekinmiş ve araştırmacıya “...anlayın işte” tarzı ifadeler kullanarak ve sıkıntılı yüz ifadeleri ile bu çekinceyi yansıtmışlardır.

Nadiren birkaç katılımcıysa her şeyin yolunda olduğu ifadelerini kullansalar da görüşmenin tamamına bakıldığında bu katılımcıların Kent Konseyi hakkında ne mevzuat ne de aktifliği hususunda bilgileri olduğu görülmektedir. Bu konularda farkındalıklarının olmadığını dahi bilmemektedirler. Dolayısıyla aslında lider veya yöneticilerde eleştirilen “her şeyi bilirim” tutumunun STK temsilcilerinde de rastlanıldığı araştırmacının elde ettiği bulgulardan biridir.

Genel bir değerlendirme gerekirse uç fikirler dışında Kent Konseyi’ne büyük resimde olumlu yaklaşımakla beraber bunun sadece niyette kaldığı, öte yandan gerek mevzuat gerek uygulama yönlerinden zayıf bir yapıya sahip olduğu bu nedenle istenilen işlevi gerçekleştirmediği ve STK’ların da bu yapı içerisinde arzu ettikleri yeri, etkiyi ve verimliliği gerçekleştiremediklerini ifade etmişlerdir. Bunun sonucu olarak da Kent Konseyine üye STK’lar dahi Kent Konseyi’nin durumu, işleyişi veyahut kararlarından habersiz kalmış ya da süreç esnasında bu negatif durumların tamamı sonucunda bıkkınlık hissi ile üyelikten ayrılmış ya da üye olmayı hiç tercih etmemişlerdir. Birkaçı ise Kent Konseyi tarafından çağırılmayı beklemektedir.

Ayrıca genel olarak halkı suçlamamakla birlikte STK’lar vatandaşın Kent Konseyi hakkında neredeyse hiçbir bilgisinin olmadığı, STK’lar hakkında ise onları ilgilendirdiği kadar bilgilerinin olduğunu belirtmişlerdir.

Elde edilen tespitlerin tamamına bakıldığında yerelde katılımın, demokrasinin, sivil toplum kültürünün, Sivil Toplum Kuruluşlarının kendi içlerinde kısmen ve birbirleri arasındaki ilişkilerinde ve de tüm bunların taşınmak istendiği bir platform olan Kent Konseylerinin istenilen ortak akıl ve yönetim işlevini gerçekleştirmediği görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Çalışmada gerek STK’lar gerek kent konseyleri gerek yerel yönetimler gerekse tüm bunların yerel katılımdaki sistemde var olan ilişki ve rolleri ele alınmakta ve bakış açısı olarak STK’ların Kent Konseyine ve STK’lara bakışı ve bu yöndeki algıları anlaşılmasına çalışılmaktadır.

Araştırmadaki tüm veriler ışığında araştırmacıda oluşan kanaat kent konseylerinin başta arzulanan işlevselliği gerçekleştirmediği ve STK’ların da kent konseyine kavramsal düzeyde olmasa da var olan kent konseylerine yaklaşımının olumsuz olduğu yönündedir. Hatta YG21 süreci ile kent konseyi kavramı olarak tek tipleştirilmeden önce var olan ve yereldeki vatandaşın arzuladığı yönde meydana getirilen yapıların daha işlevsel olduğu kanaati yine araştırmadan elde edilmektedir. Kent konseyinin resmiyete kavuşmasından önce var olan

“kent meclisi” vb isimlerde aslında ihtiyari olarak bu işlev için yapılanmalar olduğu, daha önceki araştırmalarında da ve bu çalışma esnasındaki görüşmelerinde de araştırmacı tarafından tespit edilmektedir. Farkındalığı yüksek olan bir katılımcı da bunu ifade ederek bu eski yapılanmaların Kent Konseylerinden daha işlevsel olduğunu ifade etmiştir. Bunun nedeni bu yapılanmaların tamamen kentin ihtiyaç hissetmesi halinde ve ihtiyaçları doğrultusunda tabandan gelen bir istek ile oluşması ve tek tip olmayan ve kusurlarla ya da aksaklıklarla karşılaşıldığında yine taban tarafından düzeltilmesi kolay olan yapılar olmasıdır. Bu bize bu tür yapıların bir zorunluluk değil istek doğrultusunda oluşmasının ve demokrasi ile katılım için önemli olan gönüllülük ve ortak akıl kavramlarının ne denli vazgeçilemez olduklarını göstermektedir. Bunu destekleyen başka bir veri ise görüşmenin gerçekleştirildiği birçok STK’nın Kent Konseyine üye olsun ya da olmasın kendi amaçlarını gerçekleştirmek için başka platformlarda da bulunma ihtiyacı hissetmesidir.

Bu da sonuç olarak kent konseylerinin yaşadığı yapısal, hukuksal, işlevsel sorunların yanında sivil toplum kuruluşlarının da etkisi ve katkısının temenni olarak olumlu olsa da uygulamada çözümden ziyade sorunun bir parçası olduklarını ya da çözüme bir katkı sağlayamadıklarını göstermektedir. Gerek kanun/yönetmelik/mevzuat sorunları, gerek demokrasi ve katılım kavramlarının tartışmalı durumu, gerek sivil toplum kültürü, çıkarların kente katkı çabasının önüne geçmesi ve tüm bu kavram ve sorunların farkında olmama halinin yetersizliği ya da farklı algılanması kent konseylerinin iyi bir temenniden öteye geçmesini güçleştirmektedir.

Extended Abstract

A Qualitative Perspective on City Councils from the Perspective of NGOs in Turkey

*

As in the world, concepts such as democracy, participation, governance and mechanisms of participation and their functioning are issues discussed at the local level in Turkey. City Councils, which are one of them, have become even more important in our country especially with Local Agenda 21 (YG21). There are criticisms in the literature along with positive expectations about city councils. The approach of NGOs, which are an important element of city councils, to this mechanism is also important.

The purpose of this study is to reveal non-governmental organizations' approaches and suggestions for overcoming the structural and functional problems of city councils, which have emerged as an important tool for local participation in Turkey.

Inducting reasoning prevails in qualitative research. Based on the descriptive and detailed data, the researcher is in an effort to reveal the fundamental themes of the problem he/she has dealt with, to make the data s/he has acquired meaningful, that is, to form a grounded theory based on these data (Glaser and Strauss, 1967). This study is included in the scope of case study from qualitative research methods. According to Yin (2003), a case study is a research method that examines the researched phenomenon within the framework of its own life and is used when the boundaries between the phenomenon and the environment in which it is located are not clearly defined and there is more than one evidence or data source. An important benefit of this method is that it allows the researcher to focus on a very specific issue or situation and to consider very fine details in terms of the mutual relationships of causes, effects and variables (Çepni, 2012). There are four types of case study patterns (Yin, 2003): The holistic single-state pattern is the nested single-state pattern, the holistic multi-state pattern, and the nested multi-state pattern. In the study, nested multi-state pattern was preferred to be used.

In determining the sample of the research, criterion sampling and maximum diversity sampling are used from the purposeful sampling methods. Purposeful

sampling allows for an in-depth study of situations thought to be rich in information (Patton, 1987). This study's sample consists of ninety NGOs chosen from thirty in Kayseri, Isparta, and Antalya in 2019. These three cities are preferred because they provide criterion sampling and maximum sampling from purposeful sampling methods. Furthermore, because the approach of these three cities' NGOs is used, and each NGO represents a subgroup, the intertwined multi-situation pattern is used. This pattern contains subunits from multiple states. Each of these will be considered and compared to its own subunits. Participants in this study are NGOs (president, a representative from the administration, or a representative designated by management for an interview) who have participated in the City Council with active and diverse perspectives determined by local newspapers and other means in the designated cities and/or who have not participated in a certain period of time and have voluntarily participated in the study. It is clear from this that the diversity of the parties is given importance.

The city council in Kayseri started to operate actively as a metropolitan city council and its activity gradually decreased, and could not maintain its existence in the period leading up to the 2019 local elections. Antalya, on the other hand, as a big city, has taken its place in the literature as one of the first examples of the Local Agenda 21 Program of the city council. In addition, it continues its activity in 2019 without losing its activity. Isparta, on the other hand, was preferred as an example outside the metropolitan area and to enrich the research. Furthermore, a different data added to the research is the objection to the management elections held while the activity continues and the administrative court's decision to stay execution. Thus, there has been an example of a city council that was active but temporarily lost its activity for a different reason until new local elections were held.

In general, the main prominent subjects in the interviews of the study such as "Awareness", "Civil Society Culture", "Contribution to the City", "Law/Regulation/Legislation", "Democracy (Local-Urban/General) and "Participation (Local-Urban/General)" were identified. In this context, many expressions such as political pressure, legislative problems, dysfunction, problems related to NGO participation, irregular participation, the stance of the municipality, etc. were discussed through the statements of the participants and prominent statements were included. In general, it can be stated that the City Councils failed to provide the function promised by the high-frequency statements from the perspective of the NGO representatives. The criticisms of the city council in the literature are supported by the views of NGO representatives. Furthermore, it was

stated that the grouping of NGOs within the City Council, as well as the consideration of those close to the administration, both against the NGOs marginalized within the city council and the approach of local governments to the city council, were not in line with expectations, or that city councils could not be effective at the expected level when it worked. On the other hand, it is clear from the statements that NGOs encounter problems with awareness, collaboration, and internal operations.

Eventually, despite all of the criticisms, it can be stated that the concept of city council is expected by the vast majority of NGOs; however, this intention is accompanied by the expectation that it will be structured and function properly, as well as that appropriate legislation will be established.

Kaynakça/References

- Achen, C. and Larry, M. B. (2016). *Democracy for realists*, Princeton University Press, USA.
- Akdeniz, H. (2007). Yerel yönetimlerde demokratikleşme ve halk katılımına etkisi bağlamında internet ve toplumsal katmanlaşma, ss. 13-38. *İçinde: Yerellik ve Politika Küreselleşme Sürecinde Yerel Demokrasi* (Ed. A. Mengi). (1. Baskı), İmge Kitabevi, Ankara.
- Aktel, M. (2003). *Küreselleşme ve Türk Kamu Yönetimi*, (1. Baskı). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman Modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED)*, 3(1), 1-15.
- Callaghy, T. M., (1995). Civil society, democracy, and economic change in Africa: A dissenting opinion about resurgent societies, pp. 231-253. *In: Civil Society and the State in Africa* (Eds. J. W. Harbeson, D. Rothchild and N. Chazan). Lynne Reinner Publishers, FirstForumPress, Kumarian Press.
- Çaha, Ö., Çaylak, A. ve Tutar, H. (2013). TRA2 bölgesi sivil toplum kuruluşları profili, Serka Kalkınma Ajansı Raporu, Kars.
- Çepni, S. (2012). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (Geliştirilmiş 6. Baskı). Bursa: Celepler Matbaacılık.
- Çetinkaya, Ö. ve Korlu, R. K. (2012). Yerel demokrasinin sağlanmasında katılımçılık süreci ve kent konseylerinin rolü, *Maliye Dergisi*, 163, 95-117.
- Çiftçi, C. (2010-2012). Sivil toplum: Kökenler, örgütlenme ve çalışma yaklaşımları- (sivil toplum kuruluşları için), *Türkiye'nin Az Gelişmiş Bölgelerindeki (Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu ve Doğu Karadeniz Bölgeleri) Kadın ve Kadın STK'larının Güçlendirilmesi Projesi*, AB.
- Erdoğan, M. (2004). *Anayasal demokrasi*, (6. Baskı), Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Eryılmaz, B. (2002). Belediyelerde demokrasi geleneği ve değişim ihtiyacı, *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 11 (3), 6-21.
- Ferlie, E., Ashburner, L., Fitzgerald, L. and Pettigrew, A. (1996). *The new public management in action*, First Edition, (Ed. E. Ferlie). Oxford University Press, Oxford.

- Fidan, T. ve Öztürk, İ. (2015). Perspectives and expectations of union member and non-union member teachers on teacher unions. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 5 (2), 191-220.
- Glaser B. G. and Strauss, A. L. (1967). *Discovery of grounded theory: Stragjes for qualitative research*. Aldine, Chiago.
- Gözler, K. (2010). *Anayasa hukukunun genel esasları*, Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Güçyetmez, M. (2017). Karşılaştırmalı demokrasi modelleri ve hükümet sistemleriyle ilişkisi, *Hacettepe HFD*, 7 (1), 479-496.
- Güneş M. ve Beyazıt, E. (2012a). *Yerel gündem 21’den kent konseylerine “ulusal” kentlerden “küresel” köylere*, İkinci Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Güneş, M. ve Beyazıt, E. (2012b). Türkiye’de yerelde yönetim olanakları: kent konseyleri, *Turgut Özel Uluslararası Ekonomi ve Siyaset Kongresi-II Küresel Değişim ve Demokratikleşme Bildiriler Kitabı*, 19-20 Nisan Malatya, s. 801-819.
- Kaboğlu, İ. (2016). *Anayasa hukuku dersleri (Genel esaslar)*, 11. Basım, İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Kösekahya, G. (2003). *Katılımcılık ve iyi yönetim. İyi yönetişimin temel unsurları*. Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı, 34-47.
- Kümbetoğlu, B. (2008). *Niteliksel araştırmalarda analiz ve yorumlama, Sosyolojide ve antropolojide niteliksel yöntem ve araştırma*, İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Lansford, T. (2007). *Political systems of the world democracy*, Cavendish Square Publishing, London.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. (2. Baskı). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Newbury park, CA: SAGE Publications.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd Edition), Sage Publication, Inc, London.
- Poggenpoel, M. and Myburgh, C. (2003). The researcher as research instrument in educational research: a research instrument. *Education*, 124, 418-421.
- Uçkan, Ö. (2003). *E-devlet, e-demokrasi ve Türkiye*, İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Uğur, A. (1997). *Yeni demokrasinin yeni aktörleri: STK’lar*, Merhaba Sivil Toplum, Der., Tacciser Ulaş, Helsinki Yurttaşlar Derneği, Ankara.
- Uygun, O. (2013). *Kamu hukuku incelemeleri*, (2. Basım), İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Yaman, F. T. (2017). Katılımcı demokrasi: kapsam ve unsurlar, *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6 (2), 134-158. 20 Haziran 2020 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/trakiuibf/issue/33986/330573> adresinden erişildi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yin, R. K. (2003). *Case study research: Design and methods*. (3rd ed.). Sage Publications, Thousand Oaks.
- Yüksel, E. *Küreselleşme, iyi yönetim ve NGO’lar*, 19 Temmuz 2020 tarihinde <http://mimoza.marmara.edu.tr/~eyuksel/kuresellesme.html> adresinden erişildi.
- Yükselbaba, Ü. (2008). Kamusal alan modelleri ve bu modellerin bağlamları, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 67 (2), 227-272.